

Asia: VN/8868/2019

Lausuntopyyntö: Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erillisselvityksen loppuraportti

Lausunnonantajan lausunto

1. Ottaako raportissa esitetty malli riittävässä määrin huomioon alueen erityispiirteet sosiaali- ja terveydenhuollossa?

kyllä pääosin [Mallissa todetaan Uudenmaan alueen olevan tulevaisuudessa ainoa muuttovoittainen alue ja tästä väestönkasvusta merkittävä osa perustuu maahanmuuttoon. Maahanmuutto keskittyy erityisesti pääkaupunkiseudun muutamisiin kuntiin ja maakunnan reuna-alueilla kehitys on nyt ja myös tulevaisuudessa täysin toinen. Maakunnan reuna-alueiden sote-palvelujen rahoitus tulee olemaan nykyistä mallia turvatumpi, mutta ilman lainsäädännöllä tehtävää palvelujen turvaamista palveluverkoston säilyminen näillä alueilla on uhattu. Palvelut tulevat ilman sääntelyä keskittymään alueille, missä pääosa asukkaistakin on.]

2. Ottaako raportissa esitetty malli riittävässä määrin huomioon alueen erityispiirteet pelastustoimessa?

kyllä pääosin

3. Mahdollistaako esitetty erilliskäsitelmä pääsyn tarpeenmukaisten ja riittävien sote-palvelujen piiriin paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?

kyllä pääosin

4. Mahdollistaako erilliskäsitelmä yhteen sovitettujen asiakaskohtaisten perustason sote-palvelukokonaisuuksien toteutumisen alueella paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?

kyllä pääosin

5. Mahdollistaako erilliskäsitelmä erikoistason palvelujen toteutumisen alueella paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?

ei kantaa

6. Mahdollistaako erilliskäsitelmä perus- ja erikoistason sosiaali- ja terveystieteiden toiminnallisen integraation alueella?

kyllä

7. Esityksen mukaisesti erikoissairaanhoidon järjestämisvastuu olisi yleisesti ja ensisijaisesti itsehallinnollisilla alueilla, HUSin järjestämisvastuu lakiin perustuvaa ja järjestämissopimuksella sovittavaa vastuuta. Onko raportissa kuvattu ratkaisu mielestänne sote-palvelujen järjestämisen näkökulmasta sekä hallinnollisesti ja HUSin omistajaohjauksen näkökulmasta toteuttamiskelpoinen ja turvaako se sote-palvelujen järjestämisen alueella?

kyllä pääosin

8. Turvaako erilliskeskitys sote-palvelujen järjestämiselle riittävän kantokykyiset alueet?

kyllä

9. Turvaako erilliskeskitys asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisen?

kyllä pääosin [Mallissa väestöpohjaltaan pienempien alueiden vaikutusvalta on suurempi kuin yhdessä suuralueessa.]

10. Toteutuuko demokratia erilliskeskityksessä perustuslain edellyttämällä tavalla? (ks raportin luku 3) Jos ei, niin miten esityksen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voitaisiin vahvistaa?

Demokratia toteutuu harvaan asuttujen alueiden näkökulmasta sitä paremmin, mitä pienempiä alueet ovat. Esitetyssä mallissa demokratia toteutuu paremmin kuin yhdessä suuralueessa, mutta kaikissa malleissa päätösvalta suosii asukasmäärältään suurempia kuntia. Vaaleissa äänet keskittyvät kuitenkin oman alueen ehdokkaille, vaikka vastuu palvelujen tuottamisesta olisikin omaa kuntaa laajemmalla alueella. Tämä aiheuttaa myös riskin palvelujen keskittämiseen ja siksi myös lainsäädännöllä on merkittävä rooli palvelujen turvaamiseksi koko alueelle.

11. Toteutuuko palvelujen yhdenvertaisuus esitetyssä mallissa paremmin kuin yhden järjestäjän mallissa?

ei kantaa

12. Mahdollistaako erilliskeskitys kielellisten oikeuksien toteutumisen alueella paremmin kuin yhden järjestäjän mallissa?

kyllä

13. Millä toimenpiteillä ja missä palveluissa kielellisiä oikeuksia voitaisiin vahvistaa?

-

14. Millaisia vaikutuksia arvioitte erilliskeskityksellä olevan osana hallituksen linjaamaa valtakunnallista kokonaisratkaisua?

Uudenmaan erilliskeskitys antaa paremmat mahdollisuudet koko sote-uudistuksen toteutumiselle.

15. Ehdotuksia itsehallinnollisten alueiden nimiksi?

Jos muualla maassa on maakunnat ja Uudellamaalla jotkin muut nimet, niin se aiheuttaa ainakin lainsäädäntöön hankaluuksia. Jos koko maahan otetaan käyttöön maakunnan sijasta sote-alue, niin silloin tiedetään heti mistä puhutaan.

16. Muut vapaamuotoiset huomiot loppuraportista

Raportti on hyvä alku, mutta paremmat eväät arvioida tulevaa on vasta sitten kun tiedetään enemmän rahoituksesta.

Salo Jussi
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry - Puheenjohtaja